

INDENRIGS- OG SUNDHEDSMINISTERIET

Ældreudvalget 2024-25
ÆLU Alm.del - endeligt svar på spørgsmål 39
Offentligt

Slotsholmsgade 10-12
DK-1216 København K

T +45 7226 9000
M sum@sum.dk
W sum.dk

Dato: 17-03-2025
Enhed: Borgernær Sundhed
Sagsbeh: mas
Sagsnr.: 2025 - 2619
Dok. nr.: 306514

Folketingets Ældreudvalg

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 39 (Alm. del), som Folketingets Ældreudvalg har stillet til indenrigs- og sundhedsministeren den 10. februar 2025. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Pia Kjærsgaard (DF).

Spørgsmål nr. 39:

"Hvad kan ministeren oplyse om kosten til ældre dysfagipatienter, herunder sondemad, samt prisforskellen mellem dysfagikost og sondemad?"

Svar:

Sundhedsstyrelsen udgav i 2022 en vejledning til kommuner, sygehuse og almen praksis om underernæring, som kan findes på Sundhedsstyrelsens hjemmeside:

[Underernæring: Opsporing, behandling og opfølgning af borgere og patienter i ernæringsrisiko](#)

Vejledningen er relativt omfattende, men der kan overordnet oplyses om dysfagikost, at der er tale om kost (mad og væske) med modificeret konsistens, som bør tilbydes til borgere og patienter med tygge- og synkeproblemer, som er vurderet til at have brug for kost med en blødere og ensartet konsistens. Den rette konsistens af mad og væske er med til at mindske risikoen for lungebetændelse forårsaget af fejlsynkning (aspirationspneumoni) og andre mulige følger af dysfagi.

Kost med modificeret konsistens findes i tre konsistenser:

- Blød konsistens: Alle ingredienser skal være naturligt bløde eller tilberedes, så de får en blød konsistens. Den skal være let at dele eller mose med en gaffel
- Gratin konsistens: Konsistensen er blød, ensartet og sammenhængende og skal kunne spises med en gaffel
- Cremet konsistens: Tyk, cremet, fugtig, ensartet og sammenhængende konsistens, som skal kunne spises med en ske. Cremet konsistens skal kombineres med sondeernæring for at sikre, at borgeren/patienten bliver ernæret og hydreret sufficient.

Væske med modificeret konsistens findes i tre konsistenser:

- Let fortykket konsistens
- Moderat fortykket konsistens
- Meget fortykket konsistens.

Væske med modificeret konsistens bør kun anvendes efter omhyggelig undersøgelse, nøje overvejelse samt med patientens informerede samtykke. Fortykning af drikkevarer kan være forbundet med nedsat livskvalitet og øget risiko for dehydrering, hvorfor fordele og ulemper må overvejes nøje. Hvis der er behov for ændret konsistens af drikkevarer, så anbefales det at anvende naturligt fortykkede drikke, som fx drikkeyoghurt, smoothie eller kaffe med fløde. Evidensen for brug af

fortykningsmidler er sparsom, og hvis der anvendes fortykningsmidler, bør det altid være ud fra en individuel vurdering og kun i sammenhænge, hvor det ikke er muligt at tilbyde naturligt fortykkede drikkevarer.

Væskens konsistens kan modificeres med fortykkelsesmiddel, der kan bevilges som hjælpemiddel, jf. § 112 i serviceloven, hvis det vurderes, at dysfagi er en varig tilstand. I det omfang hvor det er muligt, bør der anvendes drikkevarer, som har naturligt fortykket konsistens, som fx ernæringsdrikke, koldskål, kærnemælk og kakao, idet brugen af fortykkelsesmiddel påvirker livskvaliteten negativt og kan medføre dehydrering og underernæring.

Ministeriet er ikke bekendt med prisforskelle mellem dysfagikost og sondemad.

Nogle borgere og patienter kan få et økonomisk tilskud til medicinske sondeernæring og orale ernæringspræparater, hvis det vurderes, at der er behov herfor i forbindelse med sygdom eller alvorlig svækkelse.

Man kan få tilskud, hvis præparatet er ordineret af en læge i forbindelse med sygdom eller alvorlig svækkelse og figurerer på Lægemiddelstyrelsens liste over tilskudsberettigede produkter. Tilskuddet udgør 60 % af prisen på præparatet og betales af regionen.

Med venlig hilsen

Sophie Løhde